

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 1–9. Lugege lauseid (1–9) ja kuulutusi (A–F). Leidke igale situatsioonile vastav kuulutus. Kirjutage kuulutuse ees olev täht lause taga olevasse ruutu. Mõne kuulutusega võib kokku sobida mitu lauset.

Situatsioonid 1–9

1. Konkursil võivad osaleda nii vanad kui ka noored.
2. Tule ja valmista ise endale kööginõud.
3. Kõige paremad fotod linnapargist on ära trükitud.
4. Mess on kõigile külastajatele ilma rahata.
5. Üheskoos saab valmistada vana retsepti järgi lõunasöögi.
6. Tuntud fotograaf õpetab huvilisi piklistama.
7. Käsitööhuvilisi õpetatakse mööblit parandama.
8. Messil saab infot parima kokakooli kohta.
9. Tutvustatakse Eestis valmistatud toiduaineid.

Kuulutused A–F

A infomess „Õige amet“ 3.–5. märtsini ootame kõiki noori, kes soovivad tulevikus töötada kokana, Eesti Näituste messikeskusesse. Saad teada, kus on parim kool, kus kokaks õppida, ja kuidas hiljem tööd leida. Ootame messile ka neid, kes tahavad välismaal kokana töötada. Sissepääs tasuta!	B Fotokonkursi „Kadrioru park 295“ <i>võidutööd on nüüd selgunud!</i> <i>Žürii valis vanade fotode seast välja kõige kenamad pildid ning pani neist kokku suure kalendri.</i> Pildid räägivad Kadrioru ajaloo ja näitavad selle pargi ilu läbi nelja aastaaja. Kalendril saab osta Kadrioru infopunkti Weizenbergi 33, K–P kell 10.00–17.00.	C Ranna käsitööturg kutsub müüma ja ostma vanu köögitarbeid ja mööblit! Turg toimub Rannarahva Muuseumi õuel 17. septembril kella 10.00–15.00. Huvilised saavad õpetaja abiga ka ise nõusid valmistada ja õppida lauda katma Õritus on kõigile tasuta. Palume müüjatel end eelnevalt registreerida aadressil rannarahva@gmail.com.
D Rahvusliku käsitöö päev 6. märtsil Viljandi Pärismuusika Aidas. Päevakava: vana mööbli restaureerimine ja vanaaegne käsitöö. Pärast lõunat keedame vanaema kokaraamatu järgi kõik koos hea ja toitva supi ning valmistame magustoidu. Kel soovi, võib õppida ise, kuidas vanu kappe ja toole korda teha. Vaata www.rahvuslik.com.	E Toidumess toimub 4. ja 5. novembril. Mõlemal päeval algus kell 10.00, lõpetamine kell 18.00. Messile on oodatud kogu pere! Seekord on tähelepanu eestimaisel toodangul. 5. novembril valitakse messil parim kokk. Sissepääs 6 eurot, lastele ja pensionäridele 3 eurot. 	F Fotokonkurss „Õõfoto – öine Pärnu“ Kutsume teid sel kevadel kogu perega osa võtma konkursist, kus võistlevad pildid öisest Pärnu linnast. Ootame pilte igas vanuses fotograafidelt. 3. jaanuaril ootab kuulus fotograaf Kaido Lill kõiki osalejaid oma fotostuudiosse (Kaida tn 4) ja näitab, kuidas kvaliteetselt pilti saada. Vaata ka meie kodulehte www.fotohuvi.ee.

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 10–15. Lugege teksti ja küsimusi (10–15). Tehke märke ✓ sobiva vastuse (A, B või C) juures olevasse ruutu. Igale küsimusele on ainult üks õige vastus.

Koolisööklates pakutakse maitavat toitu

Hiljuti uuriti, millised toidud õpilastele kõige rohkem meeldivad. Selgus, et kõige rohkem maitsevad koolilastele makaronid ja viinerid. See tulemus ei olnud uuringu korraldajatele üllatus. Tore üllatus oli neile hoopis see, et paljudele lastele meeldivad kalatoidud. Kalast valmistatud road olid makaronide järel teisel kohal. Kuid kahjuks nimetasid mõned õpilased kalatoite ka ebapopulaarsete toitude hulgas. Kõige vähem armastavad õpilased aga suppe.

Muidugi teavad kokad, millised toidud lastele kõige rohkem meeldivad. See pole aga kõige tähtsam, tähtis on pakkuda tervislikku toitu. Paljudele lastele võib koolitoit jääda ainukeseks soojaks toiduks päevas, kodus süüakse lihtsalt võileibu või saiakesi ja juuakse piima kõrvale. Kokkade soov on, et laste toit oleks mitmekesine, makarone ei saa ju iga päev süüa.

Mõnes koolis korraldatakse toidukultuuri tutvustavaid üritusi, näiteks rahvusköögi nädalaid. Siis saavad õpilased proovida eri maade toite. Kuna kokad valmistavad võõrapäraseid toite väga hästi, siis ootavad õpilased neid nädalaid põnevusega. Sellistel päevadel on õpilased leidnud endale isegi mõne uue lemmiktoidu. Näiteks on lapsed hiljem kodus palunud, et emad neile nädalas korra seljankat või teisi suppe valmistaks.

Mitmes maakoolis on tore komme, et toiduained ostetakse ümberkaudsetest taludest. Tänu sellele maksab koolitoit vähem. Kui liha ja piima eest tuleb ikka natuke maksta, siis näiteks kartuleid, porgandeid ja teisi juurvilju on antud koolidele isegi tasuta. Sügisel toodi mõnda maakooli niipalju õunu, et neid saadeti edasi sõpradele linnakoolides.

Suuremates koolides on avatud ka puhvetid. Viimastel aastatel on hakanud tervishoiutöötajad jälgima, mida puhvetites müüakse. Selle tõttu on kauba valik puhvetites jäänud natuke väiksemaks, aga see-eest müüakse tervislikumat toitu. Hinnad puhvetites on jäänud soodsaks.

Juba kolm aastat ei ole üheski koolipuhvetis müüdud enam kokakoolat, küll aga pakutakse õpilastele porgandeid ja õunu. Paljudes puhvetites ei muuda ka krõpse ega limonaadi. Mõne kooli puhvetis müüakse kohapeal küpsetatud pirukaid ja saiakesi, mis on õpilaste seas väga populaarsed. Tervishoiutöötajad soovivad siiski saiakesi ja maiustusi vähem müüa ning pakkuda nende asemel rohkem piimatooteid ja mahla.

10. Milliste toitude nimetamine lemmikute hulgas oli üllatus?

- A ☐ Suppide.
- B ☐ Makaronide.
- C ☐ Kalatoidude.

11. Millist toitu tahavad kokad õpilastele valmistada?

- A ☐ Laste lemmiktoitu.
- B ☐ Mitmekesist toitu.
- C ☐ Võileibu ja saiakesi.

12. Missugused üritused toimuvad mõnes koolis?

- A ☐ Rahvustoitude nädalad.
- B ☐ Lemmiktoitude nädalad.
- C ☐ Supinädalad.

13. Millise toiduaine eest peavad maakoolid alati maksma?

- A ☐ Õunte eest.
- B ☐ Kartulite eest.
- C ☐ Liha eest.

14. Mis on muutunud koolipuhvetites?

- A ☐ Kaupa on rohkem.
- B ☐ Kaup on tervislikum.
- C ☐ Kauba hind on tõusnud.

15. Mida peaks kooli puhvetis müüma?

- A ☐ Krõpse ja limonaadi.
- B ☐ Pirukaid ja maiustusi.
- C ☐ Piimatooteid ja mahlasid.

KOLMAS ÜLESANNE

Küsimused 16–25. Lugege teksti. Valige teksti alt lünka (16–25) sobiv sõna. Kirjutage igasse lünka valitud sõna ees olev täht (A, B või C). Näidis on tähistatud 0-ga.

Kuidas reisida

Reisimine on viimasel ajal (0)..... väga populaarseks. Igaüks, kes on kord juba välismaal käinud, (16)..... kindlasti uuesti reisile minna. Reise on (17)..... planeerida nii iseseisvalt kui reisibüroode kaudu. Esimestel kordadel võiks (18)..... reisikorraldaja abi. Nii ei pea ise ööbimiskohti otsima ega marsruudi pärast muretsema. Ka muuseumipiletite (19)..... saab kohe maksta. Reisija näeb kõike seda, mida talle on lubatud. Selline reisimisviis (20)..... väga hästi peredele või vanematele inimestele. Peale selle tehakse pensionäridele sageli (21).....

Pered üürivad puhkuse ajaks vahel ka korteri või maja, rendivad auto ning sõidavad ise (22)..... kohtadesse. Ainus miinus on, et pole giidi. Aga alati võib ise kirjandust lugeda ja maa kohta uusi (23)..... saada. Igal pool saab käia endale (24)..... ajal.

Noored on tihti sportlikumad ja leiavad reisimiseks odavana võimaluse – nad (25)..... seljakott seljas ja ööbivad telgis. Võib öelda, et reisimine ei küsi vanust, tuleb leida vaid endale sobiv reisimisviis.

0.	A tulnud	B muutunud	C teinud
16.	A vajab	B tahab	C tuleb
17.	A täielik	B võimalik	C korralik
18.	A kavatseda	B pakkuda	C kasutada
19.	A eest	B jaoks	C pärast
20.	A lubab	B tohib	C sobib
21.	A soodustusi	B vajadusi	C avaldusi
22.	A huvitavatesse	B tänastesse	C tõelistesse
23.	A üritusi	B sündmusi	C teadmisi
24.	A võrdsel	B sobival	C viimasel
25.	A matkavad	B pakivad	C kukuvad

NELJAS ÜLESANNE

Küsimused 26–33. Lugege teksti. Valige teksti kõrvalt lünka (26–33) sobiv vastus. Kirjutage lünka valitud vastuse ees olev täht (A–K). Üks vastusevariant jääb üle. Näidis on tähistatud 0 ga.

Eakad inimesed eelistavad bussisõitu

Reisimiseks on (0) 0: buss, rong, laev, lennuk, isiklik auto. Mitmed firmad on uurinud inimeste sõiduharjumusi. Uuringutest on selgunud, (26) eelistavad keskealised ja vanemad inimesed reisida bussiga. Bussiga reisides saab mincku ja kohalejõudmise (27) See aga vähendab stressi, mis vanemal inimesel reisi ajal tekib. Noored inimesed reisivad tihti juhuslike autodega, sest nii (28) Aga neil pole kindlustunnet, kuidas ja millal nad kohale jõuavad. Oma autoga sõitmine tekitab (29) Liiklus on närviline, ilm ja teeolud võivad olla halvad. Statistika näitab, et (30), sest õnnetusi on vähem kui autodega. Eakatele inimestele (31), et linnadevahelises bussis on võimalik reisi ajal kasutada WCd. Bussifirmad teevad eakatele ka sõidusoodustusi. Näiteks SEBE bussiliinides on teisipäeviti, kolmapäeviti ja neljapäeviti (32) Seda soodustust kasutatakse palju. Need päevad (33) või kaupluses käimiseks.

- 0 väga palju võimalusi
- A bussiga on turvalisem sõita
- B et nii Eestis kui ka välismaal
- C saavad nad raha kokku hoida
- D või bussiga on odavam
- E pensionäridele sõidusoodustus
- F sobivad hästi arsti juures
- H on oluline ka see
- I aega täpselt planeerida
- K vanemale inimesele lisamuresid